

NOTAT Hvad kan få seniorer til at udskyde deres tilbagetrækning?

I marts 2026 har DSR Analyse gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt 5.000 tilfældigt udtrukne medlemmer af Dansk Sygeplejeråd i alderen 60-80 år. Samlet deltog 2.194 medlemmer i hele eller dele af undersøgelsen – svarende til en svarprocent på 44 %. Dette notat handler om beskæftigede seniorer (der her defineres som 60+-årige) og hvad der kan få dem til at udskyde deres pensionsalder.

Hovedresultater

- Muligheden for at gå ned i tid er det flest seniorer angiver kan få dem til at blive længere på arbejdsmarkedet (43 %), efterfulgt af højere løn (29 %) og bedre mulighed for at tage fri (24 %).
- 19 % af de beskæftigede seniorer har haft en seniorsamtale inden for det seneste år, mens 9 % har haft en for mere end et år siden. Blandt sygeplejersker over folkepensionsalderen er andelen, der har haft en seniorsamtale inden for det seneste år, 24 %.
- 18 % angiver, at arbejdspladsen har seniorpolitik eller særlige indsatser, som de selv gør brug af, mens 19 % har sådanne indsatser uden selv at bruge dem. Blandt sygeplejersker over folkepensionsalderen er andelen, der selv bruger indsatserne, højere (23 %).

Udskydning af tilbagetrækning og seniorpolitik

De beskæftigede sygeplejersker over 60 er blevet spurgt ind til, hvad der kan få dem til at udskyde deres planlagte tilbagetrækning. Deres svar fremgår af tabel 1.

Det, som flest angiver, vil kunne få dem til at udskyde deres planlagte tilbagetrækning, er at gå ned i tid. Det gælder 43 %. Dernæst kommer højere løn (29 %) og bedre mulighed for at tage fri (24 %). 16 % angiver større indflydelse på arbejdstilrettelæggelsen, mens 13 % peger på en ordning med løbende pension, og 10 % peger på en ordning med delepension.

En mindre del svarer færre vagter (9 %), andre arbejdsopgaver (8 %), udelukkende at træde til ved behov (7 %), bedre psykisk arbejdsmiljø (7 %), bedre faglige udviklingsmuligheder (6 %) samt bedre fysisk arbejdsmiljø (4 %). Endelig har 10 % svaret, at der er noget andet, der kan få dem til at udskyde deres planlagte tilbagetrækning.

17 % svarer, at der ikke er noget, som kan få dem til at arbejde længere.

De, der har svaret "Andet", har haft mulighed for at uddybe. Det har 173 valgt at gøre. Deres svar peger især på fleksibilitet, helbred og arbejdsvilkår som afgørende for, om man kan og vil fortsætte længere på arbejdsmarkedet.

Mange fremhæver ønsket om at gå ned i tid, få kortere arbejdsdage og færre vagter – ofte med fuld eller delvis løn- og pensionskompensation. Muligheden for en gradvis tilbagetrækning, fx via deltids-, konsulent- eller timelønnede ansættelser, nævnes hyppigt. Samtidig fylder arbejdsmiljøet meget: Højt tempo, personalemangel, dokumentationskrav og mange weekend- og vagtbelastninger opleves som nedslidende. Helbredet – både fysisk og psykisk – nævnes ofte som den afgørende grænse. Endelig peger flere på betydningen af god og lydhør ledelse, anerkendelse af erfaring samt meningsfulde og relevante opgaver uden aldersdiskrimination.

Tabel 1. Hvilke af følgende, hvis noget, kan få dig til at udskyde din planlagte tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet med et år eller mere? (sæt evt. flere kryds)

	Alle
At gå ned i tid	43%
Højere løn	29%
Bedre mulighed for at tage fri	24%
Større indflydelse på arbejdstilrettelæggelse	16%
Ordning med løbende pension	13%
Ordning med delepension	10%
Færre vagter	9%
Andre arbejdsopgaver	8%
Udelukkende at træde til ved behov	7%
Bedre psykisk arbejdsmiljø (fx bedre samarbejder med kolleger)	7%
Bedre faglige udviklingsmuligheder	6%
Bedre fysisk arbejdsmiljø (fx hjælpemidler til løft)	4%
Andet (uddyb gerne)	10%
Intet kan få mig til at udskyde min pension	17%
Ved ikke	6%
Total	100%
Antal	1150

Anm. Beskæftigede sygeplejersker, som er over pensionsalderen. Procenter summer ikke nødvendigvis til 100 grundet muligheden for at angive flere svar. Kilde: DSR Analyse.

De beskæftigede sygeplejersker er også blevet spurgt, om de har haft en seniorsamtale på deres nuværende arbejdsplads. Svarene fremgår af tabel 2.

Samlet set har 19 % haft en seniorsamtale inden for det seneste år, mens 9 % har haft en seniorsamtale for mere end et år siden. To ud af tre (67 %) har ikke haft en seniorsamtale på deres nuværende arbejdsplads, og 6 % svarer, at det ikke er relevant, jf. tabel 2.

Seniorsamtaler er mest udbredte blandt beskæftigede sygeplejersker over folkepensionsalderen. I denne gruppe har 24 % haft en seniorsamtale inden for det seneste år, og 9 % har haft en for mere end et år siden. Blandt sygeplejersker under 67 år, der forventer at trække sig før folkepensionsalderen, er de tilsvarende andele 20 % og 7 %.

Tabel 2. Har du haft en seniorsamtale på din nuværende arbejdsplads?

	67+ årige (over pensionsalderen)	Under 67 år og forventer at trække sig på eller efter deres folkepensionsalder	Under 67 år og forventer at trække sig før deres folkepensionsalder	Alle
Ja, inden for det seneste år	24%	17%	20%	19%
Ja, for mere end et år siden	9%	10%	7%	9%
Nej	52%	68%	71%	67%
Ikke relevant	15%	5%	2%	6%
Ja, inden for det seneste år	151	630	368	1149

Anm. Beskæftigede sygeplejersker. Procenter summer ikke nødvendigvis til 100 grundet afrunding. Forskelle mellem sygeplejerskerne over og under 67, der er i arbejde, statistisk signifikante. Kilde: DSR Analyse.

Det fremgår af tabel 3, at 18 % samlet set svarer, at der er seniorordninger på deres arbejdsplads, som de selv gør brug af, mens 19 % svarer, at der er seniorordninger, men at de ikke selv bruger dem. 42 % svarer, at der ikke er seniorordninger på deres arbejdsplads, og 22 % ved ikke, om der findes sådanne ordninger.

Der er forskel mellem grupperne. Blandt sygeplejersker over folkepensionsalderen angiver 23 %, at de selv gør brug af seniorordninger, mens 15 % svarer, at ordningerne findes, men at de ikke selv bruger dem. Blandt sygeplejersker under 67 år, der forventer at trække sig før folkepensionsalderen, er 15 % brugere af seniorordninger, mens 46 % svarer, at der ikke findes seniorordninger på arbejdspladsen.

Tabel 3. Har din arbejdsplads en seniorpolitik eller særlige indsatser for sygeplejersker på 60 år eller derover?

	67+ årige (over pensionsalderen)	Under 67 år og forventer at trække sig på eller efter deres folkepensionsalder	Under 67 år og forventer at trække sig før deres folkepensionsalder	Alle
Ja, som jeg selv gør brug af	23%	18%	15%	18%
Ja, men jeg gør ikke selv brug af den/dem	15%	21%	17%	19%
Nej	34%	41%	46%	42%
Ved ikke	29%	21%	22%	22%
Antal	150	626	365	1141

Anm. Beskæftigede sygeplejersker. Procenter summer ikke nødvendigvis til 100 grundet afrunding. Forskelle mellem grupperne er statistisk signifikante. Kilde: DSR Analyse.

Metode

Undersøgelsen omfatter sygeplejersker i alderen 60–80 år.

Der er udsendt invitation til 5.000 tilfældigt udtrukne medlemmer af Dansk Sygeplejeråd, som ifølge medlemsregisteret er mellem 60 og 80 år, har registreret en mailadresse og er bosat i Danmark. I alt har 34 pct. af de inviterede medlemmer deltaget i hele eller dele af undersøgelsen.

En frafaldsanalyse viser, at de sygeplejersker, der har besvaret undersøgelsen, i gennemsnit er lidt yngre end den samlede population af inviterede (0,33 år). Derudover er en større andel registreret som aktive i DSR's medlemsregister, dvs. i arbejde (53% mod 49%), mens en mindre andel er registreret som seniorer, på efterløn eller pensionerede (44% mod 48%).